

Hr Toomas Tõniste
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

15.11.2017 nr 1-3/283

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse
Muutmise seaduse eelnõu tagasiside

Austatud minister

Eesti majandusel läheb praegu üldiselt hästi. Eesti prognoositav majanduskasv on sel aastal Euroopa kiiremate hulgas ja keskmine kuupalk juba tunduvalt kõrgem kui teistes Ida-Euroopa riikides. Paraku on majanduskasvuks vajaliku ressursi hind Eestis nii kiiresti kasvanud, et see hakkab majanduskasvu väljavaateid pidurdama. Lisaks tööjõule on ka energiahinnad Eestis tööstustarbijale kõrgemad, kui paljudes naaberriikides. Näiteks on elektri hind Eestis suurtarbijale 20-30% kõrgem kui Soomes või Rootsis. Nii tööjõu kui energia kõrge hind naabritega võrreldes pärsib eksportiva energiamahuka tööstuse konkurentsivõimet ja Eesti ettevõtluskeskkonna atraktiivsust välisinvestorite jaoks. Seetõttu on Eesti Tööandjate Keskliidul hea meel, et eelnõusse on jõudnud elektri aktsiisimäära vähendamine energiaintensiivsetele tööstus- ja IKT ettevõtetele. Oleme selle muudatuse nimel aastaid töötanud ja maagaasi järsud aktsiisitõusud on sellele ettepanekule veelgi aktuaalsust lisanud.

Energiaintensiivse ettevõtte määratlusele, mille kohaselt on sellise ettevõtte elektri kogumaksumus koos maksudega vähemalt 20% lisandunud väärtusest, vastab eelnõu kohaselt ca 240 ettevõtet. Kuigi see suurusjärk on meie hinnangul mõistlikus proportsioonis ettevõtete üldarvuga, tekib küsimus, kas kriteeriumile ka realselt piisavalt suuri tööstusettevõtteid kvalifitseeruks selleks, et tõepoolest energiamahukate tööstusettevõtete ekspordivõimet ja majandusarengut toetada. Eelnõus on välja toodud, et energiadirektiiv võimaldaks madalamat piirmäära: „Energiamaksumise direktiivi artikli 17 lõike 1 punkti a kohaselt on energiamahukas ettevõtte selline majandusüksus artikli 11 tähenduses, kus energiatoodete ja elektrienergia ost moodustab vähemalt 3% toodangu väärtusest või maksmisele kuuluv liikmesriigi energiamaks moodustab vähemalt 0,5% lisandväärtusest.“ Näiteks Soomes ja Rootsis kasutatakse just direktiivi miinimumkriteeriume muutmata kujul. **Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku kaaluda energiaintensiivse ettevõtte energiamahukuse kriteeriumi alandamist.**

Kuna eelnõus toodud kriteeriumid peavad olema täidetud kogu aasta jooksul, mil soodustust taotletakse, kuid ISO 50001 sertifitseerimine ja aktsiisivabastuse loa taotlemine võtab vähemalt paar kuud aega, on ettevõtetel soodustusele kvalifitseerumine juba 2018. aastal pea võimatu. Juhime

tähelepanu, et hetkel on Eesti Kvaliteediühingu andmebaasi kohaselt ISO 50001 kohaselt sertifitseeritud Eestis vaid 3 ettevõtet. ISO 50001 on energijuhtimissüsteemi standard. Sarnase sisu ja eesmärgiga on keskkonnajuhtimise standard ISO 14001, mis on juba sertifitseeritud ligi 500 ettevõttel. Samuti on juba praegu suurettevõtetel kohustus regulaarselt teostada energiaaudit, mis teenib põhimõtteliselt sama eesmärki – edendada energiatõhusust. **Seetõttu teeme ettepaneku esimesel aastal peale jõustumist sujuvaks üleminekuks ja halduskoormuse vähendamiseks asendada ISO 50001 sertifikaadi nõue ISO 14001 sertifikaadiga, vajadusel koos energiaauditi teostamise kohustusega.**

Liiga kõrgete kriteeriumitega kaasneb risk, et nendele kvalifitseerumine muutub ettevõtte jaoks liiga kulukaks või nt tarbimise volatiilsusest tulenev äririsk liiga kõrgeks, et neid täita ning seetõttu ei hakka meede oma eesmärki täitma.

Lisaks sellele avaldame lootust, et:

- 1) püüate leida lahendusi ka taastuvenergiatasude ja võrgutasude vähendamiseks suurtarbijale, kuna need moodustavad elektrienergia lõpphinnast suurema osa, kui elektriaktsiis;
- 2) töötate edasi ka maagaasiaktsiisi madalama määra kehtestamisega energiamahukatele äritarbijatele, kuna maagaasi aktsiisimäär tõuseb 2020. aastaks 2014. aastaga võrreldes ligi 3,4 korda (23,45 eurolt 79,14 eurole 1000 m³ kohta).

Kokkuvõttes kinnitame veelkord, et eelnõus on väga head ja olulised muudatused, kuid palume kaaluda kvalifitseerumise kriteeriumite alandamist vähemalt ülemineku perioodiks ning edasi minna ka teiste energiahinna komponentide hinna konkurentsivõimelisemaks muutmisega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas Tamsar
Juhataja